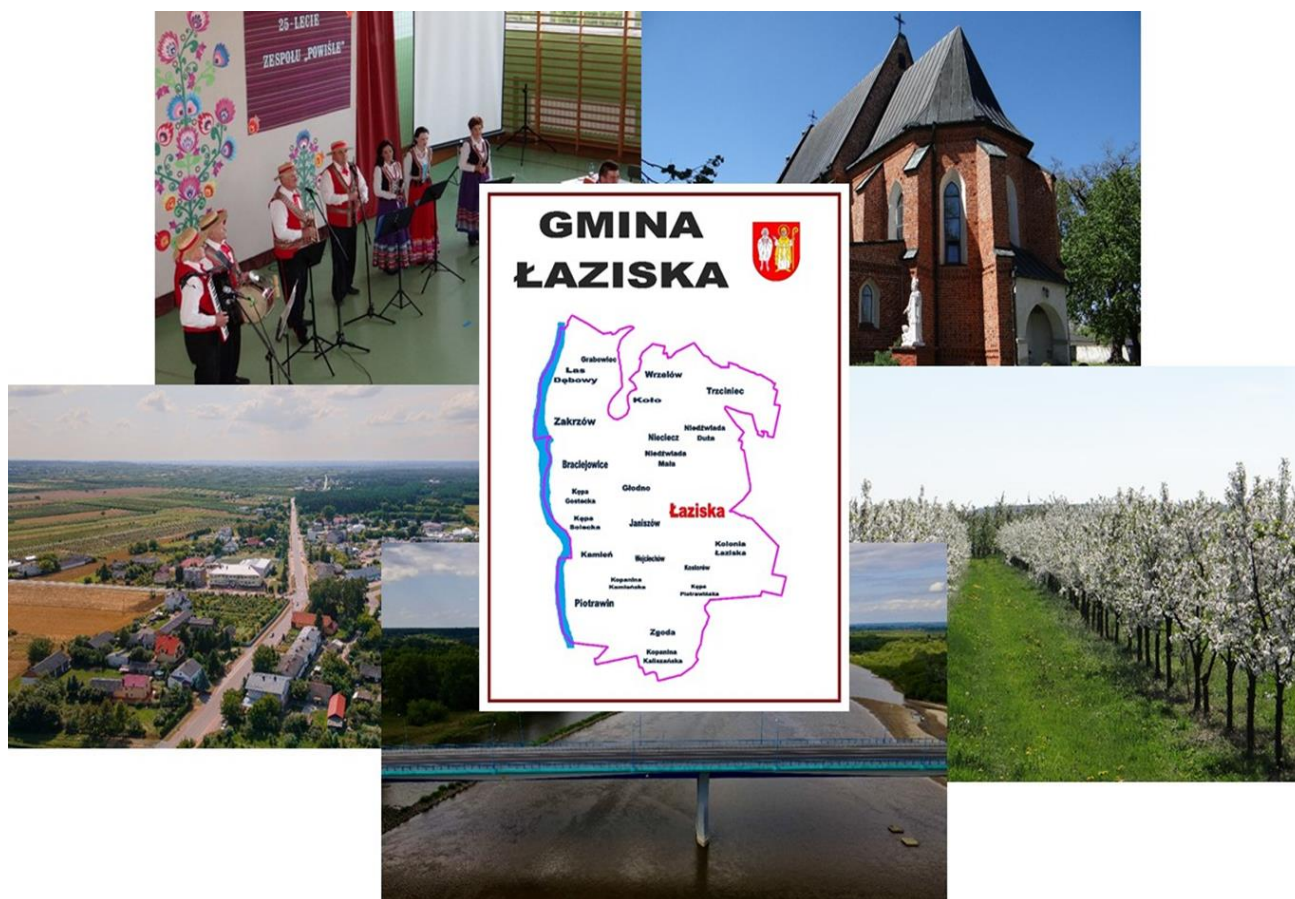

„Moja inteligentna wieś”
KONCEPCJA SMART VILLAGE
DLA GMINY ŁAZISKA

Łaziska, maj 2024r.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Koncepcja Smart Village opracowana przez Gminę Łaziska, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Grant realizowany jest w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania „Owocowy Szlak”

Smart Village, czyli inteligentna wieś, której koncepcja oparta jest na potrzebach i potencjale danego obszaru, np gminy. Ma ona bardzo istotne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich, zarówno ze względu na nowe możliwości tworzenia miejsc pracy, jak i z punktu widzenia jakości życia na wsi.

Koncepcja Smart Village dla Gminy Łaziska, jest jednym z etapów budowy lokalnego programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy w perspektywie najbliższych kilku lat. Celem tej koncepcji jest wykorzystanie nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań do poprawy jakości życia, zwiększenia efektywności lokalnej gospodarki i promowania zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy dokument określa najważniejsze cele i zadania, które trzeba wykonać aby poprawić warunki życia mieszkańców. Jego realizacja doprowadzi do przekształcenia naszej gminy w prężny ośrodek rolniczo - turystyczny przyjazny mieszkańcom i środowisku, bezpieczny i gościnny.

Koncepcja Smart Village dla Gminy Łaziska powstała w wyniku efektywnej pracy zespołu opracowującego ten dokument oraz przedstawicieli samorządu gminy, sołtysów i rad sołeckich, organizacji pozarządowych, rolników i przedsiębiorców, instytucji lokalnych oraz przedstawicieli różnych środowisk gminy. Wśród osób pracujących nad koncepcją i mieszkańców gminy biorących udział w konsultacjach panuje przekonanie, że efekty wdrażania opracowanej Koncepcji będą widoczne już w najbliższych latach. Jednak realizacja przedstawionej wizji rozwoju gminy wymaga dużego zaangażowania nie tylko samorządu gminy, ale również wszystkich jej mieszkańców. Perspektywa najbliższych lat stawia przed nami nowe wyzwania, którym powinniśmy sprostać oraz stwarza nowe szanse, które należy wykorzystać. Mamy nadzieję, że dzięki przedstawionej w niniejszej koncepcji wizji Gminy Łaziska, wspólnej dla wszystkich mieszkańców, będzie to dobry czas dla rozwoju, promocji i wzrostu wartości gospodarczej tej ziemi oraz zapewnienie stabilizacji i satysfakcji dla społeczności lokalnej .

Z poważaniem

***Wójt Gminy Łaziska
mgr inż. Karol Grzęda***

WSTĘP

Harmonijny i zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Łaziska rozumiany w ujęciu lokalnym, ale również regionalnym, krajowym oraz europejskim ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia komfortu życia jej mieszkańców oraz przyjaznego otoczenia dla potencjalnych inwestorów, przedsiębiorców. Dokument KONCEPCJI stanowił będzie narzędzie do właściwego wyboru długofalowych celów, ustalania programów do realizacji zadań, ale przede wszystkim narzędzie stymulowania rozwoju gminy. Konieczność opracowania Koncepcji wynika z nieustannie zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych, które wymagają wprowadzenia nowego spojrzenia na zasoby gminy oraz gospodarowania nimi w taki sposób, aby gmina mogła się rozwijać, wpisując jednocześnie najistotniejsze trendy w koncepcję wypracowaną na wyższych szczeblach zarządzania rozwojem.

Zawarte w koncepcji zadania stawiają za cel przede wszystkim dążenie do rozwoju Gminy Łaziska, który będzie procesem przenikania się, integrowania i spójnych działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania równowagi środowiska naturalnego oraz jego ochrony. Zadania ku stworzeniu lepszych warunków do życia w gminie skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego, ale również do przedsiębiorców, instytucji, organizacji działających na jej terenie oraz mieszkańców, wszystkie w/w grupy w zgodnej i racjonalnej współpracy mają szansę na osiągnięcie większych sukcesów.

Obecny system gospodarczy wymusza podniesienie konkurencyjności we wszystkich zakresach i przekrojach prowadzonej działalności. Bezwzględność praw rynku, integracja z Unią Europejską (UE) oraz coraz bardziej skomplikowane powiązania działań gospodarczych narzucają potrzebę planowania strategicznego. Jednym z najważniejszych instrumentów tej rywalizacji jest koncepcja rozwoju społeczności mieszkającej na wsi, która wykorzystuje nowoczesne technologie w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju, dokument ma pełnić ważne funkcje m.in. informacyjne, promocyjne, motywacyjne i inne.

W Polsce w ostatnim czasie dokonały się zmiany proporcji czynników rozwoju. Najważniejszymi dla atrakcyjności lokalnych układów terytorialnych stały się czynniki: infrastruktury, przedsiębiorczości i innowacyjności możliwości pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych oraz jakości i wielkości zasobów pracy. Dużą szansą dla rozwoju gospodarczego lokalnej społeczności jest proces integracji, współdziałania i wspieranie w nowej

perspektywie ze strony UE. Dokument koncepcji stanowi podstawę do racjonalnego i ukierunkowanego organizowania całości działań podnoszących konkurencyjność gminy w każdym aspekcie społecznym i gospodarczym.

Spis treści

1.	PROCES TWOREZENIA KONCEPCJI I JEGO UCZESTNICY	6
1.1.	PRZEBIEG PRAC NAD KONCEPCJĄ	8
1.2.	STRUKTURA KONCEPCJI	18
2.	CHARAKTRYSTYKA GMINY	19
2.1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY I JEJE MISJI	19
2.2.	SYNTEZA DIAGNOZY PRZSTRZENNEJ, SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ	21
2.3.	ANALIZA SWOT	27
3.	STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY	29
3.1.	WIZJA PRZYSZŁOŚCI GMINY ŁAZISKA	29
3.2.	MISJA I CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY	31
3.3.	LISTA ZADAŃ I PROJEKTÓW	32
4.	ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ KONCEPCJI	39
4.1.	WPROWADZENIE DO ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ KONCEPCJI	41
4.2.	PODMIOTY REALIZACJI KONCEPCJI	41
4.3.	INSTRUMENTY REALIZACJI KONCEPCJI	42
4.4.	MONITORING KONCEPCJI	43
4.5.	SYSTEM AKTUALIZACJI KONCEPCJI	44
4.6.	WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY	45
5.	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH	46

1. PROCES TWORZENIA KNCEPCJI I JEGO UCZESTNICZY

Prace nad Koncepcją Smart Village dla Gminy Łaziska rozpoczęły się w maju 2024 r. z inicjatywy władz lokalnych, przy dużym udziale i zaangażowaniu mieszkańców. Zawarto porozumienie partnerskie w celu realizacji koncepcji, w skład którego weszli:

- 1) Gmina Łaziska z siedzibą w Łaziskach, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 431019632, NIP 717-18-01-259, zwaną dalej Partnerem 1 reprezentowaną przez Karola Grzędę – Wójta Gminy Łaziska, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy – Renaty Czapli,
- 2) Koło Gospodyń Wiejskich w Kolonii Łaziska z siedzibą w Kolonii Łaziska 44, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382187123, NIP 7171834572, wpisane do KRKGW zwane dalej Partnerem 2 reprezentowane przez Agnieszka Bryś i Agnieszka Czaja,
- 3) Koło Gospodyń Wiejskich w Braciejowicach z siedzibą w Braciejowicach 137, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382532672, NIP 7171834885, wpisane do KRKGW zwane dalej Partnerem 3 reprezentowaną przez Karolina Figura i Renata Kozieł,
- 4) Koło Gospodyń Wiejskich „Kępianki” w Kępie Gosteckiej z siedzibą w Kępie Gosteckiej 56, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382095852, NIP 7171834388, wpisane do KRKGW zwane dalej Partnerem 4 reprezentowaną przez Dorota Zygan i Agnieszka Czapla,
- 5) Koło Gospodyń Wiejskich „Niedźwiedzianki” Niedźwiada Duża z siedzibą w Niedźwiadzie Dużej 25a, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382078227, NIP 7171834365, wpisane do KRKGW zwane dalej Partnerem 5 reprezentowaną przez Beata Stasik i Renata Bąk,
- 6) Koło Gospodyń Wiejskich w Łaziskach z siedzibą w Łaziskach 52, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382353001, NIP 7171834678, wpisana do KRKGW zwane dalej Partnerem 6 reprezentowane przez Monika Matejko i Anna Drąg,
- 7) Koło Gospodyń Wiejskich „Zgodne Kopaniani” w Zgodzie z siedzibą w Zgoda 23, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 382867020, NIP 7171834939, wpisana do KRKGW zwane dalej Partnerem 7 reprezentowane przez Mariola Rędzia i Milena Wilk,
- 8) Koło Gospodyń Wiejskich w Głodnie „Głodnowianki” z siedzibą w Głodnie 2A, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 384644599, NIP 7171835815, wpisane do KRKGW zwane dalej Partnerem 8 reprezentowaną przez Karolina Włodarczyk – Grzęda i Elżbieta Kręcisz,
- 9) Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich „Piotr i Wianki” w Piotrawinie 33, 24-335 Łaziska, REGON 524932212, NIP 7171840495, wpisana do KRKGW zwane dalej Partnerem 9 reprezentowane przez Maria Ciostek i Marzanna Olender,
- 10) Koło Gospodyń Wiejskich w Zakrzowie Ach Te Zakrzowianki z siedzibą w Zakrzowie 24, 24-335 Łaziska, REGON 525075000, NIP 7171840555, zwane dalej Partnerem 10 reprezentowane przez Monika Kołodziejczyk i Eliza Zydorczyk,
- 11) Koło Gospodyń Wiejskich NIWIANKI w Lesie Dębowym z siedzibą w Lesie Dębowym, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 523058300, NIP 7171839687, wpisana do KRKGW zwaną dalej Partnerem 11 reprezentowaną przez Mariola Sońta i Aneta Bartoś,
- 12) Stowarzyszenie na rzecz ekorozwoju wsi Zakrzów z siedzibą w Zakrzowie, kod pocztowy 24-335 Łaziska, REGON 431263792, NIP 7171623645, wpisana do KRS zwane dalej Partnerem 12 reprezentowane przez Sylwia Zagozdon i Karolina Maciąg,
- 13) Sołtys wsi Koło z siedzibą w Koło 14, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 13 reprezentowany przez Waldemara Adrianaka,

- 14) Sołtys wsi Kępa Solecka z siedzibą w Kępa Solecka 9a, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 14 reprezentowany przez Andrzeja Banasia,
- 15) Sołtys wsi Głodno z siedzibą w Głodno 11, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 15 reprezentowany przez Małgorzatę Bień,
- 16) Sołtys wsi Wrzelów z siedzibą w Wrzelów 18, kod pocztowy 24-313 Wilków, zwany dalej Partnerem 16 reprezentowany przez Szczepana Czapłę,
- 17) Sołtys wsi Las Dębowy z siedzibą w Las Dębowy 50A, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 17 reprezentowany przez Zbigniewa Filipka,
- 18) Sołtys wsi Zakrzów z siedzibą w Zakrzowie 106, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 19 reprezentowany przez Ewę Grądział,
- 19) Sołtys wsi Niedźwiada Duża z siedzibą w Niedźwiadzie Dużej 92, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 19 reprezentowany przez Krzysztofa Kłaka,
- 20) Sołtys wsi Braciejowice z siedzibą w Braciejowicach 163, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 20 reprezentowany przez Karola Kostyrę,
- 21) Sołtys wsi Janiszów z siedzibą w Janiszowie 23, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 21 reprezentowany przez Roberta Kupisa,
- 22) Sołtys wsi Kosiorów z siedzibą w Kosiorowie 24, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 22 reprezentowany przez Mieczysława Kurlęto,
- 23) Sołtys wsi Wojciechów z siedzibą w Wojciechowie 7A, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 23 reprezentowany przez Jacka Kutynę,
- 24) Sołtys wsi Nieciecz z siedzibą w Nieciecz 107, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 25 reprezentowany przez Elżbietę Łyjak,
- 25) Sołtys wsi Łaziska z siedzibą w Łaziskach 42, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 25 reprezentowany przez Monikę Matejko,
- 26) Sołtys wsi Niedźwiada Mała z siedzibą w Niedźwiada Mała 6, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 26 reprezentowany przez Annę Nowak,
- 27) Sołtys wsi Piotrawin z siedzibą w Piotrawinie 43A, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 27 reprezentowany przez Karolinę Osuch,
- 28) Sołtys wsi Kępa Gostecka z siedzibą w Kępie Gosteckiej 59, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 28 reprezentowany przez Wiesława Skrzypczyńskiego,
- 29) Sołtys wsi Zgoda z siedzibą w Zgodzie 17, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 29 reprezentowany przez Jolantę Sochalską,
- 30) Sołtys wsi Grabowiec z siedzibą w Grabowcu 5, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 30 reprezentowany przez Edytę Sońta,
- 31) Sołtys wsi Kopanina Kaliszańska z siedzibą w Kopaninie Kaliszańskej 34A, 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 31 reprezentowany przez Lucynę Suską,
- 32) Sołtys wsi Kamień z siedzibą w Kamieniu 96, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 32 reprezentowany przez Jana Szczerbę,
- 33) Sołtys wsi Kopanina Kamieńska z siedzibą w Kopanina Kamieńska 10a, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 33 reprezentowany przez Andrzeja Świerkosza,
- 34) Sołtys wsi Kępa Piotrawińska z siedzibą w Kępie Piotrawińskiej 28, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 34 reprezentowany przez Tomasza Toczka,
- 35) Sołtys wsi Kolonia Łaziska z siedzibą w Kolonii Łaziska 35, kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 35 reprezentowany przez Piotra Węgrzyna,
- 36) Sołtys wsi Trzciniac z siedzibą w Trzcińcu 27, kod pocztowy 24-313 Wilków, zwany dalej Partnerem 36 reprezentowany przez Wiesławę Wilk,
- 37) Gminna Biblioteka i Dom Kultury w Łaziskach kod pocztowy 24-335 Łaziska, zwany dalej Partnerem 37 reprezentowany przez Macieja Janoszczyka

Opracowanie publikacji poprzedziły konsultacje społeczne zarządzone przez Wójta Gminy Łaziska Zarządzeniem Nr 0050.24.2024 w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących opracowania „Koncepcji SMART VILLAGE dla Gminy Łaziska”, na podstawie Uchwały Nr X/57/2007 Rady Gminy Łaziska z dnia 07 listopada 2007r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Łaziska oraz w związku z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Zredagowanie dokumentu, zostało wykonane przez pracownika Referatu Promocji Gminy, Planowania Przestrzennego i Inwestycji Urzędu Gminy Łaziska – Agnieszkę Turską.

Nadzór i koordynację prac nad opracowaniem Koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska sprawował - mgr inż. Karol Grzęda – Wójt Gminy Łaziska.

1.1. PRZEBIEG PRAC NAD KONCEPCJĄ

Pierwszym etapem rozpoczynającym tworzenie Koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska było spotkanie świetlicy wiejskiej w Łaziskach, którego celem było przygotowanie mieszkańców gminy do złożenia wniosków na opracowanie koncepcji Smart Village. W spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy gminy Łaziska, przedstawiciele organizacji pozarządowych, biznesu, sołtysi i radni, pracownicy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy. Spotkanie otworzył Karol Grzęda Wójt Gminy Łaziska zachęcając uczestników do aktywnej pracy na rzecz rozwoju Gminy Łaziska, a przedstawiciele Lokalnej Grupy Działania „Owocowy Szlak” przekazali szereg istotnych zagadnień dotyczących właściwego tworzenia koncepcji. Na spotkaniu zostało zdefiniowane pojęcie koncepcji Smart Village i celu tej koncepcji, wskazano zasady, sposoby i harmonogram prac nad koncepcją rozwoju Gminy Łaziska. Większość osób obecnych na spotkaniu zadeklarowała swój udział w pracach zespołów zadaniowych.

Kolejnym etapem było Zarządzenie Nr 0050.24.2024 Wójta Gminy Łaziska z dnia 22 maja 2024 w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących opracowania „Koncepcji SMART VILLAGE dla Gminy Łaziska”. Na podstawie §6 Uchwały Nr IX/57/2007 Rady Gminy Łaziska z dnia 07 listopada 2007r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Łaziska oraz w zw. z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, Wójt Gminy Łaziska zarządza przeprowadzenie konsultacji społecznych w sprawie realizacji grantu pn. „Opracowanie koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska”

Zarządzenie Nr 0050.24.2024

Wójta Gminy Łaziska

z dnia 22 maja 2024

w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących opracowania „Koncepcji SMART VILLAGE dla Gminy Łaziska”

Na podstawie §6 Uchwały Nr IX/57/2007 Rady Gminy Łaziska z dnia 07 listopada 2007r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Łaziska oraz w zw. z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, Wójt Gminy Łaziska zarządza przeprowadzenie konsultacji społecznych w sprawie realizacji grantu pn. „Opracowanie koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska”

§1

Szczegółowy cel i przedmiot konsultacji.

Celem konsultacji społecznych jest poznanie opinii mieszkańców Gminy Jonkowo o warunkach życia w Gminie Łaziska oraz diagnoza potrzeb mieszkańców tej gminy, dzięki którym możliwe będzie stworzenie Koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska.

§2

Czas rozpoczęcia i zakończenia konsultacji

Termin rozpoczęcia konsultacji społecznych 23.05.2024 r.

Przewidywany termin zakończenia konsultacji społecznych 31.05.2024r.

§3

Zasięg terytorialny oraz podmioty uczestniczące w konsultacjach Konsultacje społeczne mają zasięg ogólnogminny i przeprowadza się je na terenie gminy Łaziska.

§4

Formy przeprowadzenia konsultacji

Konsultacje społeczne przeprowadza się w następujących formach:

1. zbierania opinii z wykorzystaniem formularza elektronicznego umieszczonego na stronie internetowej www.gminalaziska.pl
2. zbierania opinii z wykorzystaniem formularza, który należy dostarczyć w formie papierowej lub elektronicznej do siedziby Urzędu Gminy Łaziska, Łaziska 76, 24-335 Łaziska,
3. dwa spotkania konsultacyjne, podczas których omówiony zostanie projekt „Koncepcji SMART VILLAGE dla Gminy Łaziska”

§5

Za przeprowadzanie konsultacji społecznych odpowiedzialny jest Referat Promocji Gminy, Planowania przestrzennego i Inwestycji.

§6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia

Wójt

mgr inż. Karol Grzeda

Na stronie gminy Łaziska www.gminalaziska.pl zostały ogłoszone konsultacje społeczne i formy ich przeprowadzenia a także zamieszczono ankietę potrzeb i harmonogram spotkań mających na celu wypracowanie założeń do sporządzenia koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska.

Zaproszenie na konsultacje społeczne - opracowanie koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska.

W związku z otrzymaniem przez Gminę Łaziska grantu na "Opracowanie koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska" realizowanego za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Owocowy Szlak” w ramach poddziałania 19.2 „Wspieranie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Wójt Gminy Łaziska ogłasza konsultacje społeczne, których przedmiotem będzie sporządzenie koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska.

Konsultacje prowadzone będą w okresie od 23 maja 2024 roku do 31 maja 2024 roku w następujących formach:

1. zbierania opinii z wykorzystaniem formularza elektronicznego umieszczonego na stronie internetowej gminy Łaziska www.gminalaziska.pl;
2. zbierania opinii z wykorzystaniem formularza, który należy dostarczyć w formie papierowej lub elektronicznej do siedziby Urzędu Gminy Łaziska, Łaziska 76, 34-335 Łaziska;
3. otwarte spotkania konsultacyjne, które odbędą się w dniach:

23 maja 2024 r. o godz. 13:00 w Urzędzie Gminy Łaziska

28 maja 2024 r. o godz. 19:00, w świetlicy wiejskiej w Kępie Gosteckiej,

29 maja 2024 r. o godz. 19:00, w świetlicy wiejskiej w Zgódzie,

podczas których omówione zostaną założenia do koncepcji, oraz

31 maja 2024 r. o godz. 19:00, w świetlicy wiejskiej w Łaziskach,

omówiony zostanie projekt Koncepcji Smart Village dla Gminy Łaziska.

W przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających organizację spotkania w ustalonym terminie, dopuszcza się zmianę terminu spotkania, jak również przeprowadzenie spotkania za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zapewniających jednocześnie transmisję wizji i dźwięku. O zmianie terminu lub formie spotkania decyduje Wójt Gminy Łaziska w formie ogłoszenia.

Formularz konsultacyjny zostanie umieszczony na stronie internetowej www.gminalaziska.pl jak również na żądanie osób zainteresowanych zostanie udostępniony w siedzibie Urzędu Gminy Łaziska.

Uwagi i opinie wniesione w inny sposób niż opisany powyżej i bez wskazania imienia i nazwiska osoby zgłaszającej zastrzeżenia do projektu oraz po upływie ww. terminu nie będą rozpatrywane.

ANKIETA POTRZEB

Droscy Mieszkańcy,

Jestemy na etapie opracowywania Koncepcji Inteligentnej Wsi dla naszej Gminy. Celem tej koncepcji jest wykorzystanie nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań do poprawy jakości życia, zwiększenia efektywności lokalnej gospodarki i promowania zrównoważonego rozwoju.

Aby jak najlepiej dostosować tę koncepcję do naszych lokalnych potrzeb i możliwości, chcielibyśmy poznać Państwa opinie i oczekiwania. Dlatego prosimy o wypełnienie poniższej ankiety.

1. Proszę podać nazwę miejscowości, w której Pan/Pani mieszka:

.....

2. Jakich są najważniejsze problemy, które według Pana/Pani powinny zostać rozwiązane w naszej Gminie?

.....

.....

.....

3. Jakich są najważniejsze zasoby, które wyróżniają nasze społeczeństwo i mogą zostać wykorzystane do rozwoju obszaru?

.....

Inauguracja prac nad Koncepcją Smart Village dla Gminy Łaziska miała miejsce 23 maja 2024r. na spotkaniu w Urzędzie Gminy Łaziska. W spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy gminy Łaziska,

przedstawiciele organizacji pozarządowych, sołtysi i radni, pracownicy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy. Uczestniczący w spotkaniu przedstawiciele Lokalnej Grupy Działania „Owocowy szlak” ponownie przekazali szereg istotnych zagadnień dotyczących właściwego tworzenia koncepcji. W części warsztatowej - uczestnicy określili kierunki rozwoju gminy oraz najistotniejsze problemy ograniczające jej rozwój.

Kolejne spotkania w formie warsztatów odbyły się w świetlicach wiejskich w Kępie Gosteckiej, Zgodzie i Łaziskach. Warsztaty miały na celu analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych decydujących o rozwoju gminy (Analiza SWOT). Dodatkowo dokonano zredagowania ostatecznej wizji gminy, poprzez wskazanie zadań i inspirujących pomysłów określających wizję rozwoju gminy i przyczynią się do jej rozwoju. Uczestnicy dyskutowali także nad dotychczasowym przepływem informacji pomiędzy Urzędem Gminy a mieszkańcami, w kwestii prowadzonych prac nad Koncepcją. Pracownik Referatu Promocji Gminy, Planowania Przestrzennego i Inwestycji Urzędu Gminy Łaziska” zaprezentował pierwsze wyniki analizy przeprowadzonej wśród lokalnej społeczności Gminy Łaziska. Celem analizy – zebrania informacji było zasięgnięcie, jak najszerzej, opinii mieszkańców co do wizji, kierunków i priorytetów rozwoju, szczegółowych pomysłów, preferencji i spostrzeżeń dotyczących obecnego stanu gminy, niezwykle cennej w uspołecznionym procesie tworzenia Koncepcji Smart Village.

Konsultacje umożliwiły analizę różnorodnych informacji oraz wypracowanie optymalnych rozwiązań dla społeczności gminy, z aktywnym udziałem władz gminy, sołtysów i radnych, pracowników Urzędu Gminy, przedstawicieli lokalnych instytucji, podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych.

Po przeprowadzonych warsztatach powstał zespół merytoryczny do końcowej oceny ostatecznej wersji koncepcji.

Osoby uczestniczące w pracach i oceniające ostateczną wersję Konceptcji Smart Village dla Gminy Łaziska:

1. Karol Grzęda	Wójt Gminy Łaziska
2. Joanna Kramek	Sekretarz Gminy Łaziska
3. Dolak Radosław	Kierownik Referatu Promocji Gminy, Planowania Przestrzennego i Inwestycji
4. Turska Agnieszka	inspektor ds. promocji Gminy, zamówień publicznych i pozyskiwania środków unijnych
5. Dorota Zygan	Radna Gminy Łaziska,
6. Ewa Grądział	Radna Gminy Łaziska, Sołtys wsi Zakrzów
7. Anna Krzak	Dyrektor SP w Zakrzowie
8. Dariusz Bartoś	OSP Las Dębowy
9. Marek Kozieł	OSP Braciejowice
10. Karolina Figura	Stowarzyszenie Kobiet „Powiślanki”
11. Anna Drąg	Stowarzyszenie Kobiet „Łaziszcanki”,
12. Agnieszka Czapla	KGW „Kępianki” w Kępie Gosteckiej
13. Milena Wilk	KGW „Zgodne-Kopanianki” w Zgodzie
14. Wiesław Piłat	Sołtys wsi Kolonia Łaziska,
15. Jolanta Sochalska	Sołtys wsi Zgoda
16. Monika Matejko	Radna Gminy Łaziska, Sołtys wsi Łaziska
17. Edward Kułaga	Przedsiębiorca
18. Maciej Janoszczyk	Dyrektor GBiDK w Łaziskach
19. Iwona Michalik	Przedsiębiorca
20. Urszula Piotrowska	Rolnik

Pomiędzy poszczególnymi sesjami warsztatowymi a także po ostatniej sesji, odbyły się spotkania robocze i konsultacje, a opinia publiczna była na bieżąco informowana o przebiegu prac.

Dodatkowo kontakt ze społeczeństwem gminy Łaziska odbywał się poprzez:

⇒ indywidualne zaproszenia

⇒ spotkania informacyjne

⇒ konsultacje społeczne

⇒ ankieta

⇒ bezpośrednie rozmowy osób należących do społeczności lokalnej i pracowników Urzędu Gminy.

Końcowa faza pracy nad koncepcją polegała na uzupełnianiu przez pracownika Referatu Promocji Gminy, Planowania Przestrzennego i Inwestycji Urzędu Gminy Łaziska sfery jej realizacji na wszystkich etapach oraz wypracowaniu ostatecznej wersji dokumentu zgodnie z obowiązującymi standardami.

Koncepcja Smart Village pozwala ukierunkować proces zmian na rozwój zrównoważony oraz pomaga w:

- uzyskaniu szansy harmonijnego rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem istniejących zasobów przyrodniczych,
- ochronie własnych zasobów przyrody i dóbr kultury,
- aktywnym włączeniu się mieszkańców w zarządzanie,
- rozwoju społecznym gminy oraz stymuluje proces utrzymania i powrotu ludzi młodych i wykształconych,
- uzyskaniu poprawy warunków życia dla następnych pokoleń,
- polepszeniu warunków zdrowotnych mieszkańców przy zachowaniu lub poprawie stanu środowiska,
- zachowaniu dobrego samopoczucia i równowagi psychicznej mieszkańców i pracujących w gminie, poprzez obcowanie z naturą i zamieszkiwanie w urozmaiconym, naturalnym krajobrazie,
- uniknięciu niepowodzeń związanych z brakiem dokumentu koncepcji Smart Village,
- skuteczniejszym wypełnianiem obowiązków przez samorządy,
- nadawaniu priorytetów zadaniom,
- planowaniu realizacji zadań gospodarczych,
- efektywnym budowaniu i gospodarowaniu budżetem,
- ubieganiu się o środki ze źródeł zewnętrznych przeznaczonych na rozwój społeczności,
- opracowaniu planów przedsięwzięć inwestycyjnych,
- promocji wewnętrznej i zewnętrznej gminy,
- przyciągnięciu potencjalnych inwestorów do gminy,
- ocenie zaawansowania w realizacji zaplanowanych celów, zadań.

Punktem wyjścia do sformułowania metodologii były założenia wg których opracowanie powinno:

- być "uspołecznione" tzn. angażować w pracę nie tylko przedstawicieli samorządu ale także podmioty gospodarcze i społeczne funkcjonujące na terenie gminy oraz liderów lokalnych,
- posiadać rozbudowaną sferę realizacyjną w postaci wyszczególnienia konkretnych zadań (ujętych w aspekcie czasowym) oraz instrumentów organizacyjnych,
- posiadać wyraźnie określone miejsce w strukturze istniejących oraz planowanych dokumentów, studiów i programów branżowych.

Zespół opracowujący projekt koncepcji działał w trzech płaszczyznach: merytorycznej, metodycznej i organizacyjnej.

W płaszczyźnie merytorycznej zrealizowano następujące zadania:

- przeprowadzono identyfikację problemów środowiskowych gminy
- zdefiniowano czynniki rozwoju gminy: silne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia oddziałujące w jej otoczeniu (analiza SWOT)
- określono wizję rozwoju gminy oraz misję (cel nadrzędny)
- określono cele strategiczne
- wskazano sposoby realizacji celów określając założenia dla poszczególnych zadań.

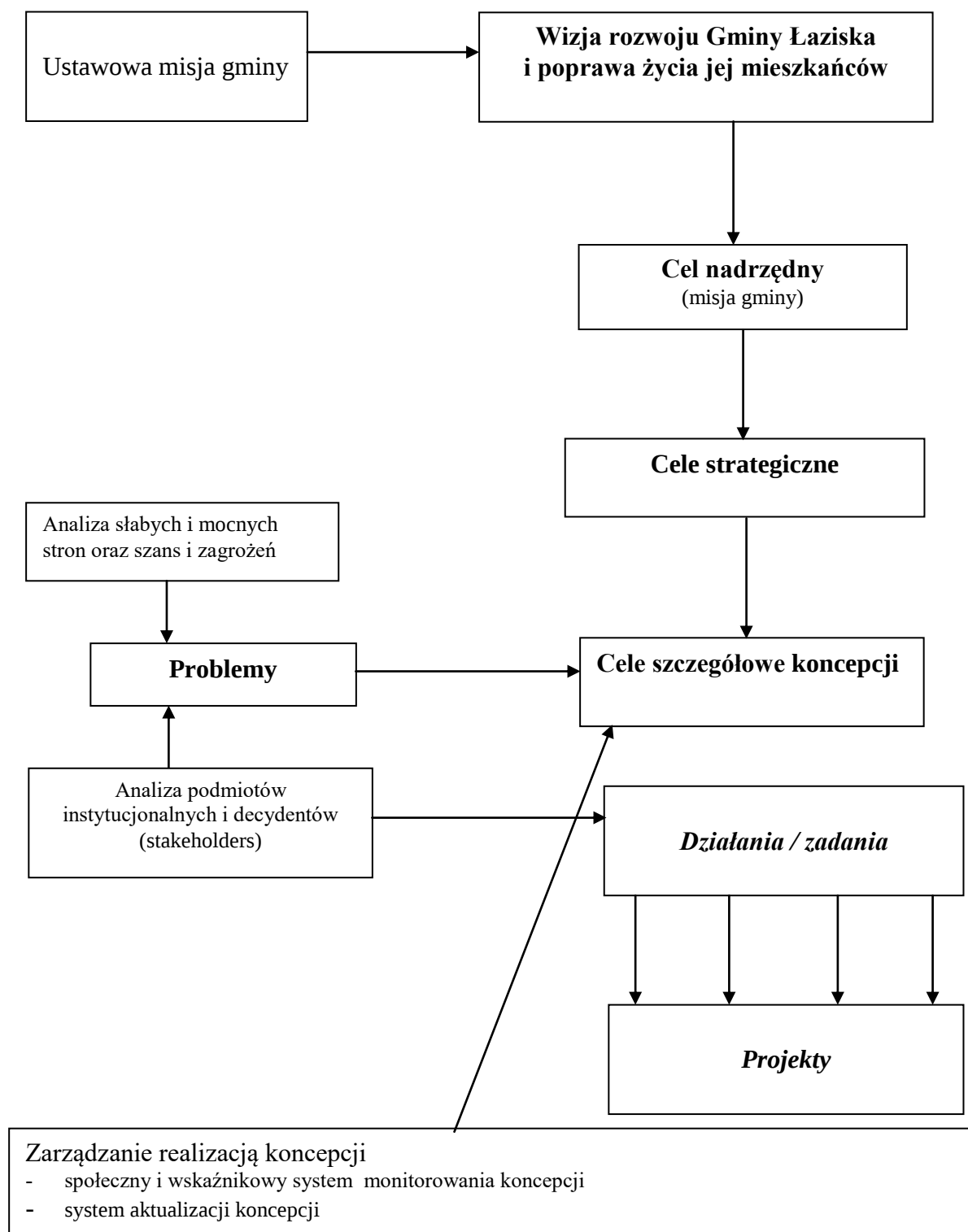
Działania metodyczne polegały na:

- ustaleniu harmonogramu działań oraz zakresów tematycznych opracowań,
- stosowaniu metody burzy mózgów i innych metod aktywnej pracy grupy w celu pozyskania maksymalnej ilości informacji,
- wykorzystaniu najnowszych metod aktywizowania społeczeństwa oraz zastosowaniu nowoczesnych technik komunikacji międzyludzkiej,
- wypracowaniu metody opracowania koncepcji skutecznej dla specyfiki lokalnej

Działania organizacyjne:

- wyłoniono grupę liderów lokalnych
- zdefiniowano główne obszary problemowe i powołano zespoły zadaniowe celem dokładnych analiz tych obszarów,
- przeprowadzono kampanię promocyjną koncepcji z wykorzystaniem dostępnych narzędzi.

1.2. STRUKTURA KONCEPCJI

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Łaziska położona jest w południowo – wschodniej części Polski – w zachodniej części województwa lubelskiego w powiecie Opole Lubelskie, ma kształt zbliżony do prostokąta o długości z północy na południe 14 km, a ze wschodu na zachód około 7 km. Gmina znajduje się na granicy trzech subregionów: Wyżyny Lubelskiej oraz Kotliny Chodelskiej i Wzniesień Urzędowskich. Część północna gminy jest płaska i silnie zalesiona, część południowa lekko falista. Zachodnią granicę gminy stanowi dolina Wisły. Cały obszar gminy podlega ochronie krajobrazu. Część gminy wchodzi w skład Chodelskiego Obszaru Chronionego, część stanowi Otulinę Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego. Od północy sąsiaduje z gminą Wilków, od północnego wschodu z gminą Karczmiska, od wschodu z gminą Opole Lubelskie, od południa z gminą Józefów n/Wisłą. Od zachodu sąsiaduje z gminami Chotcza i Solec należącymi do województwa mazowieckiego, granicę z tymi gminami stanowi rzeka Wisła.

W układzie administracyjnym Rzeczypospolitej Polskiej (od 1 stycznia 1999r.) Gmina Łaziska należy do województwa lubelskiego, powiatu opolskiego.

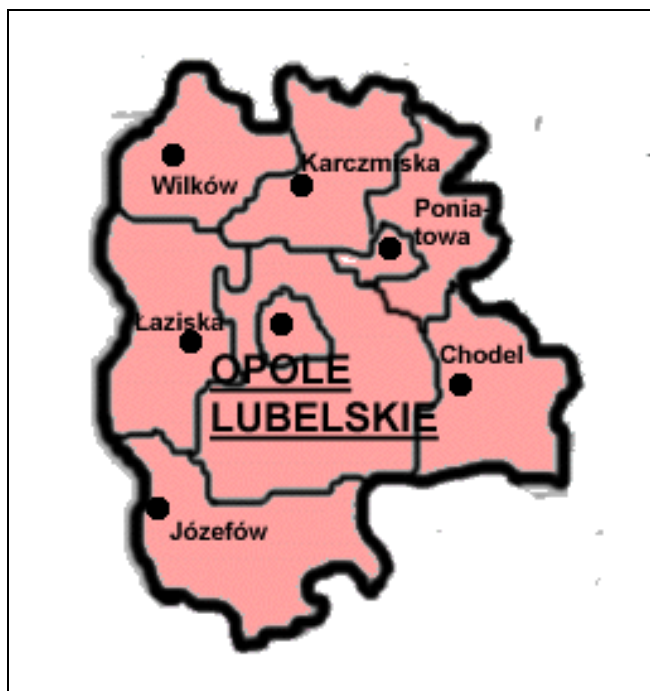
W skład gminy wchodzi 24 sołectwa obejmujące 25 miejscowości: Łaziska – siedziba Urzędu Gminy, Kolonia Łaziska, Braciejowice, Głodno, Grabowiec, Janiszów, Kamień, Kamień Kolonia, Kępa Gostecka, Kępa Piotrawińska, Kępa Solecka, Koło, Kopanina Kamieńska, Kopanina Kaliszańska, Kosiorów, Las Dębowy, Nieciecz, Niedźwiada Duża, Niedźwiada Mała, Piotrawin, Piotrawin Kolonia, Trzciniec, Wojciechów, Wrzelów, Zakrzów, Zgoda.

Ukształtowanie powierzchni gminy charakteryzuje się niemal zupełnym brakiem form wyraźnych i ostrych, a także większych deniwelacji. Większość jej powierzchni zajmują rozległe, płaskie obszary, zrównań podstokowych, bardzo łagodnie nachylone zbocza i lekko sfalowane fragmenty zrównań wierzchniowych.

Położenie gminy na tle mapy kraju

Położenie gminy na tle mapy powiatu

GMINA ŁAZISKA

Położenie gminy na tle mapy województwa

2.2. Synteza diagnozy przestrzennej, społecznej i gospodarczej

Pierwszym etapem opracowania Koncepcji Smart Village Gminy Łaziska była diagnoza jej sytuacji przestrzennej, społecznej oraz gospodarczej przygotowana zgodnie z zasadą rzetelności, aktualności (analiza najbardziej aktualnych, spójnych danych) oraz istotności (pokazanie danych znaczących dla procesu przygotowania Koncepcji). Poniżej zaprezentowane są wynikające z niej najważniejsze wnioski ujęte w formie syntezy pięciu głównych obszarów tj.:

- Uwarunkowań przestrzennych;
- Uwarunkowań społecznych;
- Uwarunkowań gospodarczych;
- Uwarunkowań infrastrukturalnych;
- Uwarunkowań finansowych.

Synteza diagnozy uwarunkowań przestrzennych

1. Gmina Łaziska położona jest w zachodniej części województwa lubelskiego oraz powiatu opolskiego przy granicy z województwem mazowieckim.
2. Z fizycznogeograficznego punktu widzenia gmina Łaziska zlokalizowana jest w makroregionie Wyżyny Lubelskiej oraz u zbiegu trzech mezoregionów – Małopolskiego Przełomu Wisły, Wzniesień Urzędowskich oraz Obniżenia Chodelskiego.
3. Gmina Łaziska podzielona jest administracyjnie na 24 sołectwa, w których znajduje się 25 miejscowości.
4. Ponad 65% powierzchni gminy pokrywają użytki rolne, z których zdecydowana większość (60,55%) stanowią sady o łącznej powierzchni ponad 4 300 hektarów.
5. Tereny zadrzewione stanowią 25,3% powierzchni gminy.
6. Najważniejszymi wodami powierzchniowymi gminy jest rzeka Wisła oraz jej dopływ Martwica. Na terenie gminy nie występują akweny wodne.
7. Prawie całe terytorium gminy pokryte jest różnymi formami ochrony przyrody.
8. Klimat gminy Łaziska jest typowy dla tej części kraju, a szczególnie pozytywnym jego aspektem jest wysoki poziom nasłonecznienia.

Synteza diagnozy uwarunkowań społecznych

1. Populacja gminy Łaziska ulega stopniowemu zmniejszeniu od 2018 roku. Całkowity spadek pomiędzy rokiem 2018 a 2023 wyniósł 2,16%.
2. W najbliższych latach prognozowany jest dalszy spadek liczby mieszkańców gminy.
3. W latach 2018-2023 w gminie Łaziska występował ujemny przyrost naturalny.
4. W latach 2018-2023, z wyjątkiem roku 2018, więcej mieszkańców opuszczało gminę Łaziska niż się do niej wprowadzało. Dane w tym zakresie są jednak w ostatnich latach zbliżone do wyrównanych.
5. Większość nowych mieszkańców w gminie Łaziska przyjeżdżała do niej z terenów miejskich. Również osoby wyjeżdżające z gminy przenoszą się częściej do miast.
6. Gminę Łaziska zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn.

7. Kobiety przeważają wśród najmłodszych oraz najstarszych grup wiekowych mieszkańców gminy.
8. Na przestrzeni lat 2018-2023 stopniowo zmniejszał się odsetek osób w wieku produkcyjnym w populacji mieszkańców gminy.
9. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią niezmiennie około 25% społeczności gminy, co powiązane jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa obserwowanym zarówno na szczeblu lokalnym jak i regionalnym oraz krajowym.
10. Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w gminie w roku 2023 były ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.
11. Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc społeczna stopniowo spada na przestrzeni ostatnich lat.
12. Wśród najczęściej wypłacanych świadczeń w gminie Łaziska znajdują się świadczenia wychowawcze (500+), zasiłki rodzinne i dodatki do nich oraz zasiłki pielęgnacyjne. Całkowity koszt wszystkich świadczeń w roku 2023 wyniósł ponad 6 milionów złotych. Koszty te stopniowo rosną w ostatnich latach.
13. Liczba osób i rodzin objętych środowiskową pomocą społeczną w gminie Łaziska spadła pomiędzy 2018 a 2023 rokiem o blisko połowę.
14. Coraz więcej beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej nie przekracza kryterium dochodowego.
15. Na terenie gminy Łaziska nie działają ośrodki wsparcia.
16. Na terenie gminy Łaziska funkcjonuje jeden gabinet podstawowej opieki zdrowotnej.
17. Liczba porad lekarskich udzielanych mieszkańcom gminy Łaziska rośnie, co świadczyć może o rosnących potrzebach w tym zakresie.
18. Na terenie gminy działa jedna apteka.
19. Na terenie gminy funkcjonuje 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które stanowią główną odpowiedź na zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.
20. W ostatnich latach wzrosła liczba zdarzeń wpływających na bezpieczeństwo publiczne w gminie Łaziska. Najwięcej z nich stanowią zagrożenia miejscowe oraz pożary.
21. Zachodnia część gminy Łaziska prawie w całości stanowi teren zwiększonego zagrożenia powodziowego związanego z Wisłą.
22. Na terenie gminy nie funkcjonuje żaden żłobek lub klub dziecięcy.
23. Populacja dzieci w wieku do lat 3 zmniejsza się.
24. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadne przedszkole. Działają trzy oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.
25. Do placówek opieki przedszkolnej uczęszcza ok. 60% populacji dzieci w wieku przedszkolnym, co stanowi wynik dość niski.
26. Na terenie gminy działają 3 szkoły podstawowe zapewniające 321 miejsc. W roku 2023 uczęszczało do nich 266 uczniów. Liczba ta stanowi znaczny spadek w porównaniu do lat poprzednich.
27. Najważniejsze zabytki gminy Łaziska znajdują się w jej zachodniej części w pobliżu miejscowości Piotrawin oraz Kamień.

28. Dwa zabytki w gminie Łaziska wpisane są do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa, a 15 do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
29. Przy Gminnej Bibliotece w Łaziskach pełniącej funkcję Domu Kultury działa wiele zespołów i grup krzewiących lokalną kulturę.
30. Na terenie gminy działa 13 świetlic wiejskich.
31. Dziedzictwo kulturowe oraz obszary cenne przyrodniczo stanowią najważniejsze zasoby potencjału turystycznego gminy Łaziska.
32. Przez gminę przebiega Szlak Nadwiślański PTTK.
33. Baza noclegowa gminy skupiona jest na miejscowości Piotrawin.
34. Baza obiektów rekreacyjno-sportowych w gminie Łaziska jest dość mała.

Synteza diagnozy uwarunkowań gospodarczych

1. Poza sektorem rolniczym w gminie Łaziska pracuje ok. 300 osób. Liczba tych osób wzrasta w ostatnich latach.
2. W tej grupie zdecydowaną większość stanowią kobiety.
3. Liczba osób bezrobotnych w roku 2023 wyniosła 130 mieszkańców i stanowiła znaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego.
4. W tej grupie również większość stanowią kobiety.
5. W grupie bezrobotnych duży odsetek stanowią osoby do 30 roku życia.
6. Ponad 70% osób bezrobotnych stanowią osoby trwale bezrobotne. Liczba ta rośnie w ostatnich latach.
7. Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym w gminie Łaziska w roku 2023 wyniósł 4,80% i był niższy od wyniku powiatu opolskiego oraz województwa lubelskiego.
8. Liczba działających na terenie gminy Łaziska podmiotów gospodarczych stale rośnie.
9. Zdecydowana większość z tych podmiotów zatrudnia od 1 do 9 pracowników.
10. Na terenie gminy nie funkcjonują podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 50 osób.
11. Blisko 80% podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
12. Najważniejszy sektor wśród podmiotów gospodarczych w gminie Łaziska stanowi handel detaliczny (w tym naprawa pojazdów mechanicznych), przetwórstwo przemysłowe, budownictwo oraz transport i gospodarka magazynowa.
13. W rolnictwie pracuje ponad 2 700 mieszkańców gminy, z czego ponad 53% stanowią mężczyźni.
14. Osoby poniżej 35 roku życia stanowią niewielki odsetek zatrudnionych w rolnictwie.
15. Na terenie gminy działa ponad 1 100 gospodarstw rolnych, z czego większość stanowią te o małej powierzchni od 1 do 6 hektarów. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 5,79 hektara.
16. Blisko 70% powierzchni gospodarstw rolnych w gminie Łaziska stanowią sady.

Synteza diagnozy uwarunkowań infrastrukturalnych

1. Przez teren gminy Łaziska biegnie obecnie jedna droga wojewódzka nr 747 stanowiąca najważniejszy element jej infrastruktury komunikacyjnej.

2. Most nad Wisłą w Kamieniu stanowi kluczowy element dostępności zewnętrznej gminy. Jest on jedną z głównych przepraw komunikacyjnych w tym rejonie.
3. Całkowita długość dróg w gminie wynosi 154 km.
4. Połączenia komunikacji zbiorowej pomiędzy gminą Łaziska a sąsiednimi gminami są mocno ograniczone i rzadkie.
5. Liczba budynków mieszkalnych oraz mieszkań w gminie Łaziska utrzymuje się na poziomie ok. 1 750.
6. Liczba nowych mieszkań oddawanych do użytku rośnie w ostatnich latach.
7. Ponad 94% mieszkań oraz prawie wszyscy mieszkańcy gminy Łaziska posiadają dostęp do sieci wodociągowej.
8. Gmina Łaziska nie posiada sieci kanalizacyjnej.
9. Wyposażenie mieszkań w gminie w infrastrukturę techniczno-sanitarną ulega stopniowej, niewielkiej poprawie.
10. Jeden mieszkaniec gminy Łaziska produkuje średnio ok. 151 kg odpadów komunalnych w roku.
11. Łączna ilość zebranych odpadów w gminie przekracza 700 ton w roku. Ilość ta rośnie na przestrzeni ostatnich lat.
12. Odpady selektywne stanowią ok. 33% całości zbieranych odpadów komunalnych.
13. Wśród odpadów selektywnych największy odsetek stanowią tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady wielkogabarytowe.

Synteza diagnozy uwarunkowań finansowych

1. Dochody gminy Łaziska wyniosły w roku 2021 ok. 26 milionów złotych. W badanym okresie dochody ulegały stopniowemu wzrostowi.
2. Natomiast dochody własne gminy w tym samym okresie nie wzrosły tak wyraźnie. W roku 2021 wyniosły 5,5 miliona złotych.
3. Największym źródłem środków finansowych gminy jest budżet państwa.
4. Największym źródłem dochodów własnych gminy jest udział w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych oraz podatek rolny i od nieruchomości.
5. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca gminy wyniosły w roku 2021 ponad 5 500 zł i były zbliżone do powiatu opolskiego i województwa lubelskiego.
6. Wydatki gminy Łaziska w roku 2021 wyniosły ponad 21,5 miliona złotych.
7. Zdecydowana większość wydatków w gminie Łaziska stanowią wydatki bieżące. Wydatki majątkowe stanowiły dość duży odsetek w roku 2019 (ponad 30%) oraz 2020 (ponad 15%).
8. Najwięcej środków finansowych gminy przeznaczanych jest oświatę oraz wydatki związane ze wsparciem rodzin.
9. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca gminy wyniosły w roku 2021 ponad 4 600 zł i były wyraźnie niższe od powiatu opolskiego oraz województwa lubelskiego.
10. Z wyjątkiem roku 2019, dochody gminy Łaziska każdego roku przewyższały ponoszone przez nią wydatki.
11. Zdecydowana większość środków zewnętrznych pozyskiwanych w gminie Łaziska pochodziła z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020.

Struktura przestrzenna gminy:

Gmina zajmuje powierzchnię 10933 ha (109,33 km²) w tym 65,8 % zajmują użytki rolne, co świadczy o jej wybitnie rolniczym charakterze, 25,3 % lasy, 3,3 % wody, 5,6 % grunty pozostałe i nieużytki.

Źródło danych: Opracowanie własne Urzędu Gminy Łaziska

2.3 ANALIZA SWOT

Jednym z najpopularniejszych narzędzi służących do oceny aktualnej sytuacji jednostki samorządu terytorialnego jest tzw. analiza SWOT. Jej celem jest zebranie w jednym miejscu silnych (S – Strengths) oraz słabych (W – Weaknesses) stron wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz oszacowanie najważniejszych szans (O – Opportunities) oraz zagrożeń (T – Threats), związanych najczęściej z uwarunkowaniami zewnętrznymi.

Poniższa tabela prezentuje analizę SWOT stworzoną na podstawie syntezy diagnozy przestrzennej, społecznej i gospodarczej gminy Łaziska.

Tabela 1. Analiza SWOT gminy Łaziska

S	Silne strony	Słabe strony	W
	Atrakcyjne turystycznie położenie	Malejąca populacja mieszkańców	

geograficzne związane w szczególności z licznymi cennymi obszarami przyrodniczymi

- Silne dziedzictwo kulturowe związane z lokalną historią
- Cenne i atrakcyjne zabytki zlokalizowane w szczególności w zachodniej części gminy
- Most nad Wisłą w miejscowości Kamień pełniący istotną funkcję komunikacyjną
- Duży potencjał rolniczy gminy związany w szczególności z sadownictwem
- Stale rosnąca liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy
- Spadająca liczba osób bezrobotnych
- Rosnąca liczba osób zatrudnionych poza rolnictwem
- Stopniowy spadek liczby rodzin, którym udzielana jest pomoc społeczna
- Stopniowy spadek liczby osób objętych środowiskową pomocą społeczną
- Dobrze funkcjonująca Gminna Biblioteka pełniąca również funkcję Domu Kultury
- Wysoki poziom dostępu mieszkańców gminy do sieci wodociągowej
- Duża liczba działających świetlic wiejskich
- Rosnąca aktywność mieszkańców wyrażająca się w rosnącej frekwencji wyborczej
- Dobry poziom wyposażenia mieszkań w gminie w infrastrukturę techniczno-sanitarną
- Rosnące dochody gminy
- Dochody gminy przewyższają ponoszone przez nią wydatki

gminy

- Starzejące się społeczeństwo gminy
- Brak funkcjonujących dziennych lub całodobowych ośrodków wsparcia na terenie gminy
- Brak sieci kanalizacyjnej na terenie gminy
- Brak infrastruktury rowerowej
- Brak instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 tj. żłobków lub klubów dziecięcych
- Niski odsetek dzieci w wieku przedszkolnym objętych opieką funkcjonujących w gminie oddziałów przedszkolnych
- Duży odsetek osób młodych wśród bezrobotnych
- Bardzo duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych
- Negatywny przyrost naturalny
- Negatywne saldo migracji
- Brak gabinetów specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy
- Brak dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób
- Rosnąca liczba występujących na terenie gminy zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego
- Znaczne obszary terytorium gminy są zagrożone powodzią związanymi z biegiem Wisły
- Duża liczba dzieci w wieku nauczania podstawowego uczęszcza do szkół położonych poza granicami gminy
- Słabe połączenia komunikacji zbiorowej pomiędzy gminą a bliskimi oraz dalszymi ośrodkami powiatowymi oraz wojewódzkimi
- Niski poziom zbieranych odpadów selektywnych w stosunku do całości zbieranych odpadów komunalnych
- Niedostatecznie rozbudowana infrastruktura rekreacyjno-sportowa

O	Szanse • Rozwój turystyki na terenie gminy • Rozbudowa bazy noclegowej, w szczególności agroturystycznej • Wykorzystanie mostu nad Wisłą w miejscowości Kamień do zachęcenia przyjezdnych do zatrzymania się w gminie • Dalszy rozwój specjalizacji sadowniczej i tworzenie na jej podstawie lokalnej tożsamości gospodarczej • Pozyskiwanie środków zewnętrznych, w szczególności w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 UE. • Współpraca z gminami sąsiadującymi w ramach wspólnych wyzwań • Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i segregacji odpadów	Zagrożenia • Prognozowany dalszy spadek populacji mieszkańców gminy • Wzrastająca emigracja młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa gminy • Niekorzystne dla jednostek samorządu terytorialnego zmiany ustawodawstwa • Utrzymujące się negatywne trendy ekonomiczne w Polsce • Zagrożenia zewnętrzne takie jak pandemia oraz konflikty zbrojne w innych krajach mające wpływ na społeczeństwo oraz gospodarkę	T
---	--	--	---

Źródło: opracowanie własne

Wyrazem pożądanego stanu gminy Łaziska opracowanego na podstawie analizy SWOT jest poniższa wizja gminy:

Gmina Łaziska miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, turystów oraz przedsiębiorców dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej i komunikacyjnej oraz unikatowemu charakterowi kulturowemu i przyrodniczemu.

Wizja wyraża w krótki sposób ostateczny efekt realizacji koncepcji. Pokazuje ona gminę Łaziska jako miejsce atrakcyjne dla mieszkańców, z którym mogą oni wiązać swoją przyszłość. Jest ona również miejscem zachęcającym do odwiedzin zarówno w celach turystycznych jak i biznesowych. Wszystkie te trzy aspekty atrakcyjności gminy są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się przenikają.

3. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY

3.1. WIZJA PRZYSZŁOŚCI GMINY ŁAZISKA

Wizja jest obrazem tego, co chcielibyśmy aby zostało stworzone lub aby się zdarzyło i czego realizacja wymaga zwykle upływu dłuższego okresu czasu, wizja ekorozwoju gminy to

pożądany obraz przyszłości gminy funkcjonującej według reguł gwarantujących jej zrównoważony rozwój.

WIZJA

- Rozwinięte ogrodnictwo i sadownictwo
- Funkcjonujące przedsiębiorstwa przetwórstwa owoców i warzyw
- Rozwinięta edukacja zabezpieczająca potrzeby mieszkańców
- Dostępność rynków zbytu produktów rolnych po opłacalnych cenach
- Chronione środowisko naturalne – dostępność wody i pełne skanalizowanie gminy
- Rozwinięta infrastruktura techniczna (np. oczyszczalnia wspólna dla kilku gmin)
- Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna (przebudowa i utwardzenie wszystkich dróg lokalnych, budowa chodników i ścieżek rowerowych)
- Funkcjonujący Dom Pomocy Społecznej
- Gospodarstwa minimum 10 ha wyspecjalizowane i nowoczesne
- Zalesienie gruntów V i VI klasy
- Rozwinięta i dochodowa sieć gospodarstw agroturystycznych
- Prowadzenie gospodarstw rolnych przez ludzi z wykształceniem minimum średnim rolniczym
- Zwiększony dostęp do edukacji mieszkańców wsi (nowe kierunki rozwoju) rozwinięte doradztwo rolnicze.
- Świadoma współpraca rolników i wsparcie tworzenia grup producenckich. Posiadanie stałych rynków zbytu.
- Powstanie i wsparcie małych zakładów przetwórczych
- Powstanie i wsparcie lokalnej giełdy towarowej
- Usługi doradcze dla wiejskich przedsiębiorców,
- Miejsca pracy dla mieszkańców.

- Nasza unikalność to położenie w sąsiedztwie rzeki Wisły, walory przyrodnicze, turystyczne i klimatyczne, kwalifikowana, tania siła robocza, czyste środowisko naturalne (brak przemysłu ciężkiego).
- Chcemy być atrakcyjni w ekologicznej produkcji owoców i warzyw oraz w produkcji nowych atrakcyjnych odmian.
- Chcemy być atrakcyjni w estetyce gospodarstw i świadomości ich właścicieli, wykorzystać unikalne położenie w dorzeczu Wisły, w celach agroturystycznych (rejs po Wiśle, ścieżki rowerowe, wędkarstwo),
- Chcemy stworzyć dobrą ofertę terenu pod inwestycje i rozszerzyć istniejącą bazę dla inwestorów.
- Chcemy być atrakcyjni dla inwestorów z zakresu przetwórstwa oraz odbiorców i konsumentów krajowych i zagranicznych. Oferujemy tanie i ekologiczne produkty rolno – ogrodnicze.
- Chcemy być atrakcyjni także dla turystów z kraju i zagranicy. Nasze zasoby turystyczne to między innymi: chronione parki krajobrazowo-przyrodnicze, unikalne w swoim rodzaju sanktuarium Św. Stanisława w Piotrowinie i legenda z nim związana.

3.2 MISJA I CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY

Ideę przyszłego rozwoju określa **misja (cel nadrzędny)** wyrażający istotę wcześniej sformułowanej wizji przyszłości gminy.

W strategii przyjmuje się następujące określenie misji gminy :

MISJA:

**GMINA ŁAZISKA - OŚRODKIEM OGRODNICZO-TURYSTYCZNYM
Z ATRAKCYJNYMI TERENAMI POD INWESTYCJE, CZYSTYM ŚRODOWISKIEM,
PRZYJAZNA LUDZIOM, BEZPIECZNA, ATRAKCYJNA, ZDROWA, CZYSTA I
GOŚCINNA.**

Cel ten odpowiada na pytanie: Dlaczego działamy? Do czego dążymy? Jaki cel mamy szansę w dużym stopniu osiągnąć, jeśli podejmiemy działania strategiczne?

Cel ten wyraża w sposób hasłowy wizję rozwoju Gminy Łaziska i generalne zadanie władz samorządowych polegające na stworzeniu i utrzymaniu dogodnych warunków dla rozwoju gminy.

Cel nadrzędny Koncepcji (misja) ma określone funkcje:

- koncentruje się na istocie rzeczy
- umożliwia dostosowanie kierunków działania do długookresowych celów
- wzmacnia utożsamienie się mieszkańców z gminą „przyciąga” otoczenie (funkcja marketingowa, promocyjna).

Realizacja celu nadrzędnego (misji) powinna zapewnić:

- bezpieczeństwo zdrowotne i ład ekologiczny (poprzez ochronę środowiska i zdrowia)
- bezpieczeństwo i ład społeczny (socjalny)
- bezpieczeństwo i ład ekonomiczny (poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy gminy)
- bezpieczeństwo publiczne
- ład przestrzenny.

3.3. LISTA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Osiągnięcie opracowanej wizji gminy Łaziska możliwe będzie poprzez realizację wyznaczonych celów i działań. Najważniejsze z nich, określające najszerze pożądane efekty to trzy cele strategiczne, z których każdy skupia się na jednym z trzech aspektów wizji: społecznym, turystycznym i gospodarczym. Dodatkowy aspekt przestrzenny stanowi element łączący wszystkie trzy cele strategiczne. Każdy z nich podzielony został na bardziej szczegółowe cele operacyjne.

Rysunek 1. Cele strategiczne i cele operacyjne

Źródło

dło: opracowanie własne

Natomiast ostatnim szczeblem struktury celów wyznaczonych w koncepcji są kierunki działań, które wyrażone są w postaci konkretnych wyznaczonych zadań, przyczyniających się bezpośrednio do realizacji celów operacyjnych.

Tabela 2. Kierunki działań w ramach celu strategicznego 1

Cel operacyjny	Kierunki działań
1.1 Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców	• Inwestycje z zakresu bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez budowę systemu monitoringu miejsc publicznych na terenie gminy • Dopuszczenie jednostek OSP • Dopuszczenie KGW i Stowarzyszeń • Bieżący monitoring miejsc zagrożonych powodzią oraz infrastruktury przeciwpowodziowej • Pozyskiwanie terenów na cele rekreacyjne • Działania edukacyjne wśród młodzieży związane z niebezpiecznymi zjawiskami społecznymi i ich zapobieganiu • Promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców i budowę miejsc sportu i rekreacji
1.2 Rozwój systemu oświaty oraz pomocy społecznej	• Budowa lub pozyskiwanie miejsc spotkań dziennych dla seniorów tj. Kluby Seniora • Stworzenie programu polityki senioralnej

	• Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz promocja wolontariatu w pomocy społecznej • Edukacja mieszkańców, w szczególności seniorów, w zakresie profilaktyki prozdrowotnej • Rozwój i promocja usług z zakresu środowiskowej pomocy społecznej • Budowa przedszkola oraz promocja wychowania przedszkolnego wśród mieszkańców • Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych ze szczególnym naciskiem na rozwój zainteresowań ukierunkowanych na potrzeby rynku pracy • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury szkół funkcjonujących na terenie gminy w celu zwiększenia liczby uczniów z gminy uczących się na jej terytorium
1.3 Rozwój infrastruktury oraz usług publicznych	• Rozbudowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie gminy • Budowa stadionu gminnego w Łaziskach • Adaptacja przestrzeni publicznych na cele integracyjne oraz rekreacyjne dla mieszkańców • Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych w celu ich dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami • Promocja e-administracji oraz dostosowanie stron internetowych instytucji publicznych do potrzeb mieszkańców, w szczególności osób z niepełnosprawnościami • Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy • Budowa i promocja korzystania z przydomowych oczyszczalni ścieków • Dalszy rozwój sieci wodociągowej oraz jej bieżąca renowacja i modernizacja

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Kierunki działań w ramach celu strategicznego 2

Cel operacyjny	Kierunki działań
2.1 Promocja turystyczna gminy	• Konserwacja i promocja istniejących szlaków turystycznych • Wyznaczenie i oznakowanie nowych szlaków pieszo-rowerowych • Budowa infrastruktury turystycznej (parkingi, miejsca kempingowe, wieże widokowe, infrastruktura kajakowa itp.) • Budowa sieci dróg rowerowych o przeznaczeniu

	rekreacyjnym, w szczególności łączących główne atrakcje turystyczne gminy • Zagospodarowanie turystyczne dorzecza Wisły • Promocja turystyki pielgrzymkowej • Przeprowadzenie kampanii promocyjnej walorów turystycznych gminy skierowanej w szczególności do mieszkańców regionu • Współpraca z gminami ościennymi w celu wypracowania wspólnej lokalnej sieci atrakcji turystycznych
2.2 Ochrona środowiska przyrodniczego	• Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach publicznych • Termomodernizacja budynków publicznych • Promocja odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców • Promocja elektromobilności • Budowa punktów ładowania pojazdów elektrycznych • Promocja segregacji odpadów komunalnych wśród mieszkańców • Działania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania dzikim wysypiskom śmieci i innym formom utylizacji odpadów przez mieszkańców we własnym zakresie • Oczyszczanie zbiorników wodnych • Inwestycje z zakresu małej retencji • Promocja stosowania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej wśród mieszkańców gminy • Stworzenie gminnego Programu Ochrony Środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem jego zgodności z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
2.3 Wzmocnienie dziedzictwa kulturowego	• Renowacja obiektów o znaczeniu historycznym oraz ich promocja wśród mieszkańców gminy i regionu • Doposażenie Gminnej Biblioteki i dalsze rozszerzenie jej oferty kulturalnej • Modernizacja siedziby Gminnej Biblioteki • Wypracowanie lokalnego produktu związanego z dziedzictwem kulturowym oraz jego promocja • Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego regionu oraz organizacjami pozarządowymi w celu opracowania wspólnych działań

	promujących lokalne dziedzictwo kulturowe • Organizacja lokalnych wydarzeń kulturalnych w celu budowy poczucia lokalnej tożsamości kulturowej wśród mieszkańców • Stworzenie broszury informacyjnej opisującej najważniejsze zabytki i atrakcyjne miejsca (również we współpracy z gminami sąsiadującymi oraz powiatem opolskim) • Stworzenie tablic informacyjnych promujących poszczególne miejscowości w gminie
--	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Kierunki działań w ramach celu strategicznego 3

Cel operacyjny	Kierunki działań
3.1 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	• Budowa strefy aktywności gospodarczej • Rozszerzenie terenów inwestycyjnych gminy • Promocja inwestycyjna gminy podczas wydarzeń lokalnych oraz regionalnych • Aktywna polityka planistyczna gminy poprzez aktualizację MPZP z naciskiem na funkcje gospodarcze i tereny inwestycyjne • Prowadzenie stałego dialogu z potencjalnymi inwestorami – działanie może zostać wzmocnione poprzez utworzenie stanowiska pracy odpowiedzialnego wyłącznie za nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z potencjalnymi inwestorami
3.2 Wzrost dostępności komunikacyjnej gminy	• Przebudowa i rozbudowa sieci drogowej, w szczególności modernizacja byłych dróg wojewódzkich oddanych pod zarząd gminy • Utwardzanie dróg gruntowych • Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej tj. oświetlenie, chodniki, przejścia dla pieszych • Zwiększenie liczby połączeń komunikacji zbiorowej pomiędzy gminą a większymi ośrodkami miejskimi w regionie • Stworzenie połączeń komunikacji zbiorowej łączącej najbardziej peryferyjne miejscowości gminy • Budowa ścieżek rowerowych łączących główne miejscowości gminy
3.3 Poprawa sytuacji na rynku pracy poprzez inwestycje w	• Promocja i wspieranie lokalnych przedsiębiorstw, w tym w szczególności lokalnej gastronomii oraz bazy

lokalną przedsiębiorczość i rolnictwo

noclegowej

- Promocja działalności agroturystycznej wśród mieszkańców
- Promocja lokalnych produktów rolnych
- Promocja i wspieranie w zawiązywaniu grup producenckich przez lokalnych rolników
- Wprowadzenie korzystnych rozwiązań podatkowych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą
- Zapewnianie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami oświaty w celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
- Wspieranie mieszkańców, w szczególności młodych, w uzyskiwaniu stażów i praktyk w lokalnych instytucjach publicznych oraz przedsiębiorstwach

Źródło: opracowanie własne

Powyższe kierunki działań mogą być dowolnie łączone w ramach różnych celów operacyjnych i strategicznych tak aby opracować możliwie szerokie projekty odpowiadające na jak najwięcej potrzeb rozwojowych gminy. W ten sposób kierunki działań tworzą sieć przenikających się wzajemnie interwencji z zakresu społecznego, gospodarczego, turystycznego oraz powiązanego ze wszystkimi innymi ładu przestrzennego.

Powyższe działania są zgodne z dokumentami strategicznymi Gminy Łaziska, Powiatu Opolskiego oraz Lokalnej Grupy Działania „Owocowy Szlak”.

Źródła finansowania:

Środki finansowe na realizację zadań pochodzić będą z:

1. budżetu gminy (środki własne),
2. z budżetu państwa (dotacje, środki na realizację zadań zleconych),
3. z zewnątrz (środki unijne, KPO, itp.).

PODSUMOWANIE

Operacjonalizacja celów rozwoju gminy dokonuje się poprzez:

- programy realizacji poszczególnych zadań
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- wieloletni plan inwestycyjny (WPI) - kroczący plan 4 - 5 letni
- prognozę dochodów i wydatków budżetu gminy - krocząca prognoza 4 - 5 letnia

- roczne plany realizacyjne

Wszystkie w/w narzędzia stanowią z kolei podstawę do corocznego opracowania budżetu gminy i zadań realizacyjnych z rocznymi budżetami. Innymi słowy, ustalenia koncepcji Smart Village dla gminy Łaziska, a zwłaszcza koszty realizacji przyjętych celów i zadań znajdują swój wymierny wyraz finansowy w corocznym budżecie gminy (niezbędne środki finansowe, które należy przeznaczyć na ich realizację).

Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju gminy celowym wydaje się intensywna promocja Gminy Łaziska poprzez stworzenie strategii promocji gminy i wpisanie się w układ promocyjny sąsiednich gmin, powiatu i regionu.

Aby zwiększyć sprzedaż płodów rolnych, konieczne jest opracowanie planu marketingowego produktów rolniczych i sadowniczych, zarówno z terenu gminy jak i w powiązaniu z sąsiednimi gminami, powiatem i regionem.

W celu zwiększenia ilości inwestycji i napływu kapitału do gminy należy wprowadzić ułatwienie dla inwestorów przy nabywaniu istniejących obiektów lub gruntów pod budowę nowych. Dużym krokiem naprzód było by przygotowanie z myślą o przyszłych inwestorach, terenów uzbrojonych i uporządkowanie stosunków prawno-własnościowych tych terenów.

W sferze infrastruktury technicznej najbardziej dynamiczny rozwój potrzebny jest w zakresie rozbudowy i poprawy infrastruktury drogowej i parkingowej, tak w centrum Łazisk jak i w sołectwach.

Szczegółnej troski gminy wymaga rozbudowa sieci kanalizacyjno-sanitarnej.

Różnicowanie działalności na terenach wiejskich gminy wymaga powstania nowych przedsiębiorstw okołorolniczych w różnych branżach np. gospodarstwa agroturystyczne, przetwórstwo żywności ekologicznej.

W układzie ponadlokalnym priorytetem jest udział w budowie nowoczesnego zakładu utylizacji odpadów, modernizacji sieci wodociągowej i budowy sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków, rozbudowie układu komunikacyjnego, budowie sieci tras rowerowych.

W związku z sytuacją kryzysową w kraju, a w wyniku tego również w gminie, nie jest możliwe jednoczesne i szybkie zrealizowanie wszystkich zaproponowanych w planie realizacyjnym zadań, inwestycji. Dlatego konieczna jest coroczna korekta realizowanych przedsięwzięć i rozłożenie ich w czasie oraz uwzględnienie w planowaniu rocznym czynników zewnętrznych, wynikających ze zmiany sytuacji polityczno-gospodarczej w kraju i na świecie.

Z propozycji zawartej w planie realizacyjnym należy wybrać zadania i przedsięwzięcia priorytetowe z uwzględnieniem sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju oraz stanu finansów gminy (roczne i wieloletnie plany inwestycyjne). Aby wybrać priorytety, trzeba przeprowadzić precyzyjną analizę ekonomiczną przedsięwzięć (studium, a także dokonać przeglądu propozycji benchmarkingowych (dobrych praktyk) w audycie zrównoważonego rozwoju gminy.

Realizacja celów strategicznych zapewni gminie Łaziska zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy zharmonizowany ze środowiskiem, czyli rozwój, w którym granicą podejmowania działań jest trwałość zasobów środowiska.

5. ZARZADZANIE REALIZACJĄ KONCEPCJI - wskaźniki osiągnięć koncepcji

Zakłada się, że metodą na zbudowanie dobrej Koncepcji Smart Village Gminy jest szczegółowe rozpisanie wcześniej uzgodnionych celów na małe działania rozłożone w czasie i konsekwentnie realizowane z jasno sprecyzowanymi celami, działaniami i rezultatami oraz realnym budżetem.

Realizacja zadań określonych w koncepcji będzie odbywała się sukcesywnie i będzie uzależniona od wielkości funduszy strukturalnych pozyskanych przez Gminę oraz podległe mu jednostki organizacyjne i organizacje pozarządowe (NGO). Stopień wypełnienia poszczególnych założeń niniejszego dokumentu będzie na bieżąco monitorowany, co pozwoli ocenić zaawansowanie wdrożenia poszczególnych projektów.

Obraz postępu wdrażania poszczególnych działań będą opisywały niżej wymienione wskaźniki:

1) wskaźniki produktu - to rzeczywiste efekty działania:

- liczba przyłączonych gospodarstw domowych do sieci wodociągowej;
- długość zmodernizowanych i wybudowanych dróg
- długość wybudowanych ścieżek i tras rowerowych;
- liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowych;
- liczba przyłączy do stałego łącza internetowego;
- liczba sołectw posiadających oświetlenie uliczne;
- liczba budynków, na których przeprowadzono termomodernizację;
- liczba budynków i przedsięwzięć, w których wykorzystywane są odnawialne źródła energii;

2) wskaźniki rezultatu - to natychmiastowy efekt wynikający z wdrożenia programu:

- poprawa jakości wody spożywanej przez mieszkańców;
- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych;
- podniesienie jakości dróg;
- skrócenie czasu podróży;
- zmniejszenie ilości wypadków;
- zmniejszenie nakładów na bieżące remonty;
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów;
- poprawa stanu wód powierzchniowych w Gminie;
- poprawa warunków pracy i nauczania;
- poprawa estetyki obiektów;
- zwiększenie funkcjonalności budynków;
- zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej;
- zmniejszenie zagrożeń zdrowia i bezpieczeństwa uczniów;
- obniżenie kosztów eksploatacji budynków szkolnych i innych budynków użyteczności publicznej;
- wzrost liczby osób korzystających z obiektów sportowych;
- poprawa warunków do rozwoju sportu i rekreacji;
- poprawa warunków do rozwoju turystyki i agroturystyki;
- liczba osób posiadających dostęp do Internetu
- podniesienie jakości usług urzędu;
- skrócenie czasu obsługi interesanta.

3) inne efekty - odnoszą się do efektów związanych bezpośrednio z podjęciem działania, ale pojawiających się po pewnym czasie:

- poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Łaziska;
- rozwój małej i średniej przedsiębiorczości;
- poprawa stanu środowiska naturalnego;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu;
- wzrost atrakcyjności Gminy i rozwój turystyki;

- poprawa zdrowotności mieszkańców;
- poprawa czystości wód;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- ułatwienie dostępu do informacji;
- wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców;
- wzrost poziomu zintegrowania mieszkańców;
- wzrost poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców;
- wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

5.1. WPROWADZENIE DO ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ KONCEPCJI

1. System zarządzania realizacją Konceptji określa organizację, zasady i sposoby wdrażania koncepcji i jej monitorowania. System ten jest bardzo ważnym i często niedocenianym elementem planowania strategicznego i operacyjnego, który decyduje o dynamice procesu realizacji koncepcji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że koncepcja staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.
2. Koncepcja jest dokumentem określającym cele, strategię i programy realizacyjne na kilkanaście lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie dokumentu, zatwierdzenie go i przyjęcie do realizacji kończy tylko pewien etap planowania. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych itd. i ich bieżącego uwzględnienia w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata.

5.2 PODMIOTY REALIZACJI Konceptji

1. System zarządzania realizacją Konceptji Smart Village Gminy Łaziska tworzą dwa powiązane ze sobą podsystemy:
 - *podmioty zarządzające*
 - *instrumenty realizacji, w tym monitoring i aktualizacja koncepcji*
2. Podmioty zarządzające realizacją koncepcji:

- Rada Gminy - Wójt Gminy.

Rada Gminy i Wójt Gminy - pełnią bieżący nadzór nad realizacją koncepcji, czuwają aby przy tworzeniu budżetu gminy uwzględniany był roczny plan realizacji koncepcji, prowadzą akcję informacyjną i promocyjną, uchwalają zmiany w koncepcji.

5.3 INSTRUMENTY REALIZACJI KONCEPCJI

W procesie realizacji Koncepcji będą wykorzystywane następujące trzy grupy instrumentów:

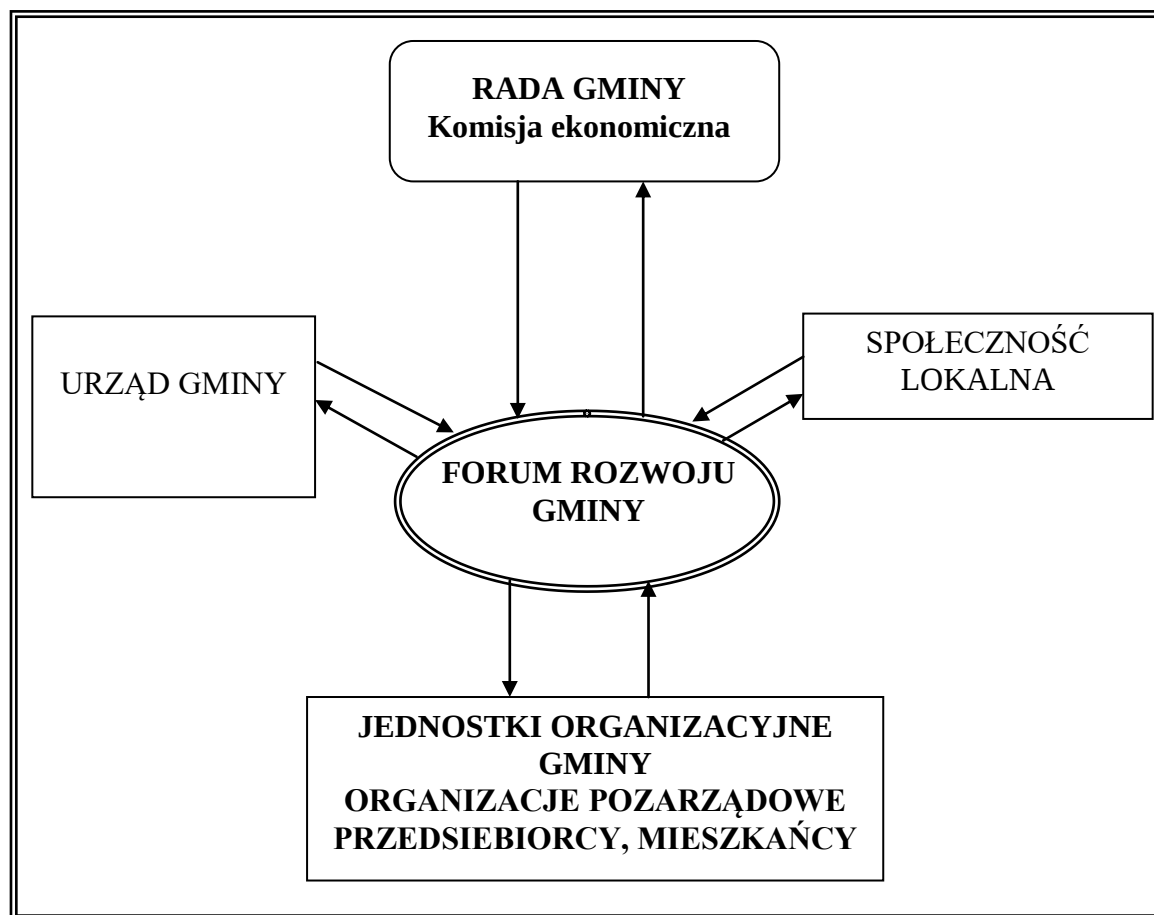
- prawno-administracyjne, ekonomiczne i rynkowe, w tym finansowe oraz z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu
 - informacyjno-edukacyjne, w tym monitoringu realizacji
 - system aktualizacji Koncepcji
- ✧ Instrumenty prawno-organizacyjne, ekonomiczne i rynkowe oraz z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu
- instrumenty z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu stanowią bardzo obszerną i ciągle rozbudowywaną grupę narzędzi realizacyjnych. W realizacji Koncepcji będą przede wszystkim uwzględnione:
 - ścisłe powiązanie w okresie najbliższych lat obowiązywania koncepcji realizacyjnych i programów obejmowanych przez Koncepcję wraz z budżetem Gminy Łaziska w oparciu o zasadę budowy budżetu zadaniowego,
 - zarządzanie jakością w oparciu o znormalizowane systemy ISO grupy 9000 jako element zarządzania sferą usług publicznych w gminie,
 - element marketingu lokalnego, zwłaszcza promocji koncepcji zgodnie z przyjętym dla gminy Łaziska planem komunikacji społecznej, tak aby informacja o koncepcji i jej realizacji była znana i powszechnie dostępna.
- ✧ Tworzenie budżetu zadaniowego w Polsce - podnoszenie efektywności wydatkowania środków publicznych. Budżet zadaniowy stanowi bowiem taki system zarządzania wydatkami danej jednostki, w którym zostają sprecyzowane i zhierarchizowane określone cele do osiągnięcia, a pomiar efektów wydatkowanych środków na poszczególne zadania mierzony jest przy wykorzystaniu przedstawionych wskaźników. Budżet zadaniowy sporządza się ujmując wydatki budżetowe w zadania bądź programy dla których określa się

wymagane cele do osiągnięcia i mierniki (wskaźniki) ich oceny. Dodatkowo, dla zwiększenia przejrzystości takiego budżetu, grupuje się poszczególne zadania w określoną liczbę sfer (funkcji) działalności jednostek samorządu terytorialnego (np. gospodarka komunalna, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, finanse itp.)

- ✧ Budżet ten poza funkcjami zarządzania i realizacji polityki finansowej gminy spełnia w większym stopniu niż budżet tradycyjny jeszcze jedną ważną rolę - komunikacji ze społecznością lokalną. Czytelność budżetu, zrozumiałość oraz przejrzystość decydują o możliwości realizowania zasady jawności. Komunikatywność budżetu oznacza w praktyce łatwość odczytywania zawartych w nim informacji.

Filozofia budżetu programów (zadań) jest oparta na celowości działań, czyli oddaje strukturę i logikę budowy i realizacji koncepcji.

Plany inwestycyjne są korzystnym i efektywnym dla Gminy Łaziska instrumentem zarządzania realizacją koncepcji.

5.4 MONITORING KONCEPCJI

Instrumenty informacyjno-edukacyjne:

- **monitoring społeczny** (z udziałem społeczności lokalnej); przeprowadzane badania opinii społecznej (ankiety, sondaże) dla lepszej oceny realizacji wybranych zadań; wśród mieszkańców upowszechniane będą wszystkimi dostępnymi kanałami komunikacji społecznej (ogłoszenia, portale społecznościowe, spotkania z mieszkańcami) informacje o postępach i efektach w realizacji koncepcji oraz dokonywanych w niej zmianach;

Wymienione w podrozdziale 5.2 organy powinny sprawować opiekę nad tym aby zapisy koncepcji były uwzględniane w innych dokumentach strategicznych gminy (dotyczy to zarówno części diagnostycznej jak i strategicznej).

Instytucja odpowiedzialna za monitoring koncepcji

- Wójt Gminy

Jeden raz w roku powinien być dokonywany w ramach monitoringu koncepcji, przegląd celów i zadań strategicznych oraz postępów i trudności w realizacji koncepcji. Kolejnym elementem monitoringu jest wskaźnikowy system monitorowania koncepcji, który określa wskaźniki odpowiedzialne za osiągnięcia założonych rezultatów oraz źródła pozyskiwania informacji.

Wskaźnikowy system monitoringu koncepcji jest instrumentem informacyjno-edukacyjnym wprowadzonym dla wymiernej oceny stopnia realizacji celów szczegółowych.

5.5 SYSTEM AKTUALIZACJI KONCEPCJI.

System aktualizacji koncepcji zakłada wprowadzanie zmian w dokumencie strategicznym. Zmiany będą proponowane przez Wójta Gminy i opiniowane przez grupę społeczną Gminy Łaziska.

❖ System aktualizacji koncepcji

- Koncepcja Smart Village Gminy Łaziska będzie poddawana przeglądowi oraz aktualizacji. System ten jest odmienny dla części dokumentu określającej wizję rozwoju i cele Koncepcji (strategiczne i szczegółowe) oraz dla części programowej (strategie i programy realizacyjne oraz zadania),

- aktualizację dokonuje się w formie planowania partnerskiego,
- po wprowadzeniu zmian w koncepcji Wójt Gminy zobowiązany jest dostarczyć wszystkim zainteresowanym stronom (zwłaszcza koordynatorom i realizatorom programów) informację o dokonanej aktualizacji koncepcji.

System zarządzania realizacją koncepcji można wspomóc poprzez audyt zewnętrzny, co daje większą skuteczność realizacji celów i zadań oraz pozwala na profesjonalne uaktualnienie i zmiany, głównie w części realizacyjnej koncepcji, pozwala na lepszą identyfikację źródeł finansowania pod kątem projektów i większą skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych. Audytor może pomóc Wójtowi Gminy w obiektywnej aktualizacji koncepcji między innymi poprzez: zalecenia do zarządzania koncepcją, rekomendacje do budżetu, motywowanie społecznego zespołu opracowującego koncepcję, analizę stanu pozyskiwania środków, sugestie w zakresie programów realizacyjnych, projektów. Pomoc audytora, może dotyczyć także identyfikacji źródeł finansowania projektów, opracowania wniosków o dofinansowanie oraz ich rekomendowania do sponsorów, przygotowania i przeprowadzenia specjalistycznych szkoleń.

5.6. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY NA OKRES REALIZACJI KONCEPCJI SMART VILLAGE GMINY ŁAZISKA

Realizacja Koncepcji uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych, jak i pochodzących z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe Gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpiecza się wkład własny. Zakłada się również, że nie wykonanie wszystkich zadań w latach 2025-2030 spowoduje przesunięcie ich realizacji na lata następne.

Wieloletni Plan Inwestycyjny umożliwia taki dobór inwestycji, który zapewnia najwyższy poziom korzyści. Budżet roczny bez oparcia na planie wieloletnim ogranicza horyzont czasowy planowania w gminie, gdyż większość inwestycji ma charakter długoterminowy. Samo przygotowanie, a następnie realizacja inwestycji może trwać dłużej niż rok a skutki jej realizacji, zwłaszcza w powiązaniu z innymi inwestycjami, gmina jej budżet i jej mieszkańcy mogą odczuwać przez kolejne lata. Wobec dostępności funduszy unijnych dla

sprawnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego wymagany jest dłuższy horyzont planowania, a przede wszystkim taki wybór inwestycji, dla których zostanie przygotowana na czas kompletna dokumentacja (m.in. wnioski o dofinansowanie, studia wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko).

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) jest rozpisany na okres kilku lat długoletnim planem całości zadań inwestycyjnych, opracowanym w formie zbiorczych zestawień pojedynczych planowanych przedsięwzięć usystematyzowanych według nadanych im priorytetów, wraz z terminami ich realizacji, oraz wysokością potrzebnych nakładów finansowych z podziałem na poszczególne okresy czasu oraz źródła ich pozyskania. W ujęciu dynamicznym WPI jest procesem decyzyjnym wyboru strategicznych inwestycji w dłuższym horyzoncie czasu. Ma on charakter planu „kroczącego”, tzn. będzie on modyfikowany corocznie poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów, przy jednoczesnym eliminowaniu minionego roku oraz uzupełnianiu o kolejny rok kalendarzowy. WPI dla Gminy Łaziska powstał w oparciu o następujące zasady:

- stanowi podstawowy instrument koordynacji wszystkich działań związanych z przygotowaniem i przebiegiem procesu inwestycyjnego;
- obejmuje okres pięciu lat - jego okres został dostosowany do zasad planowania budżetu funduszy unijnych;
- stanowi podstawę do corocznego tworzenia budżetu Gminy w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych;
- zawiera zestaw priorytetowych inwestycji przewidzianych do realizacji.

6. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH

Rola instrumentów marketingowych

Rola tych instrumentów jest istotna, lecz niestety nadal niedoceniana w gminach. Dotyczy to zwłaszcza promocji. Nie załatwia ona wszystkiego, ale bez niej wiele działań lub zadań związanych z realizacją programu ekorozwoju przynosi znaczne mniejsze efekty.

Promocja jest antyproduktywna, jeśli u jej podstaw nie leży koncepcja rozwoju, ale też na odwrót - koncepcja, której nie towarzyszy promocja, jest zdana na własne siły, ponieważ jest w pewnym sensie „niema”.

Grupa instrumentów oddziaływania społecznego

Tworzą je te wszystkie instrumenty, które z jednej strony kształtują świadomość proekologiczną („ekorozwojową”) jednostek i grup społecznych (np. edukacja), a z drugiej są przejawem tej świadomości (instrument umożliwiający korzystanie z prawa do informacji o środowisku). Wszystkie razem wzięte powinny służyć uspołecznianiu realizacji programu ekorozwoju. Wśród podstawowych instrumentów tej grupy należy przede wszystkim wymienić:

- ✧ edukację i promocję ekologiczną,
- ✧ negocjacje, umowy i porozumienia,
- ✧ formy nacisku bezpośredniego i oddolne inicjatywy społeczne,
- ✧ instrumenty lobbistyczne, narzędzia usługowe,
- ✧ instrumenty działań komplementarnych.

Propozycje działań promocyjnych w Gminie Łaziska:

- Opracowanie strategii promocji
- Przygotowanie profesjonalnych promocyjnych ofert inwestycyjnych,
 - zorganizowanie współpracy różnych instytucji na rzecz rozwoju rynku pracy;
 - aktywizacja lokalnego potencjału gospodarczego,
 - opracowanie programu integracji środowiska biznesowego,
 - stworzenie formalnej struktury reprezentacji środowisk biznesowych w gminie
- Zabezpieczenie w budżecie gminy większych środków na cele promocyjne,
- Udział gminy w Stowarzyszeniach i Związkach Gminnych,
- Podjęcie współpracy gminy Łaziska z gminami partnerskimi z Europy Wschodniej i Zachodniej,